

[Početna Stranica](#) > ... > [Obiteljskopравни Predmeti I Nasljeđivanje](#) > [Roditeljska Odgovornost – Skrbništvo Nad Djecom I Prava Na Kontakt](#) > [France](#)

Roditeljska odgovornost – skrbništvo nad djecom i prava na kontakt

Sadržaj omogućio

European Judicial Network
(in civil and commercial matters)

 Francuska

1 Što u praktičnom smislu znači pravni pojam „roditeljska odgovornost“? Koja su prava i obveze nositelja roditeljske odgovornosti?

Roditeljska odgovornost u Francuskoj definira se kao skup prava i obveza kojima se štiti interes djeteta.

Ona pripada roditeljima sve dok dijete ne postane punoljetno ili se ne počne samo uzdržavati.

Roditelji su obvezni štiti sigurnost, zdravlje i moralne vrijednosti djeteta, odgajati dijete i omogućiti njegov razvoj, poštujući pritom njegovu individualnost.

Odgovorni su za zasnivanje uobičajenog boravišta djeteta, posebno ako prekinu odnos. Djetetu moraju osigurati smještaj, a ako nisu u mogućnosti to učiniti, moraju se pobrinuti da mu smještaj osigura treća strana.

Majke i očevi imaju pravo i obvezu nadzirati svoje dijete te moraju skrbiti o njemu i pobrinuti se da su ispunjene njegove svakodnevne potrebe. Mogu nadzirati druženja djeteta s trećim stranama te mu čak zabraniti druženja koja nisu u skladu s njegovom dobi. Moraju poštovati pravo djeteta na ostvarivanje osobnog odnosa sa svojom bakom i djedom.

Roditelji imaju odgovornost osigurati odgoj i obrazovanje svojeg djeteta. To obuhvaća školovanje, strukovno osposobljavanje, etičnost i građanski odgoj. Odgovorni su za izbor vjerske pripadnosti djeteta, poštujući pritom njegovu individualnost. Odlučuju o mogućem liječenju djetetu.

Budući da izvršavaju roditeljsku odgovornost, majke i očevi ujedno su zakonski zastupnici djeteta i u tom svojstvu zastupaju dijete u svim građanskim stvarima i upravljaju njegovom imovinom.

Neovisno o tome izvršava li roditeljsku odgovornost, svaki roditelj mora pridonositi uzdržavanju i odgoju i obrazovanju svojeg djeteta u skladu sa svojim mogućnostima i potrebama djeteta.

2 Tko u pravilu ima roditeljsku odgovornost nad djetetom?

Roditeljsku odgovornost imaju oba roditelja u jednakoj mjeri. Pojam očinske vlasti (*puissance paternelle*) u Francuskoj je ukinut 1970.

Nositelj roditeljske odgovornosti razlikuje se od izvršitelja roditeljske odgovornosti. Roditelji mogu biti nositelji roditeljske odgovornosti, a da je pritom ne izvršavaju.

U načelu roditelji zajednički izvršavaju roditeljsku odgovornost, osim u slučajevima priznanja očinstva zakašnjelog više od godinu dana nakon rođenja djeteta (u tom slučaju zajedničko izvršavanje roditeljske odgovornosti bit će moguće samo uz zajedničku izjavu koja se podnosi sudu ili odluku suca obiteljskog suda (*juge*

aux affaires familiales). Prema tome, majka može samostalno izvršavati roditeljsku odgovornost, ali u načelu roditeljsku odgovornost roditelji izvršavaju zajednički.

Očevi i majke koji zajednički izvršavaju roditeljsku odgovornost nad djetetom moraju zajednički donositi odluke o svim važnim pitanjima koja utječu na dijete (preseljenje, prelazak u drugu školu, kirurški zahvati itd.).

Roditelji koji su nositelji roditeljske odgovornosti, ali ne i izvršitelji, i dalje moraju biti obaviješteni o važnim odlukama drugog roditelja kako bi mogli ostvarivati svoje pravo i izvršavati svoju obvezu u pogledu „nadzora“. Mora ih se obavijestiti o tome kako bi po potrebi mogli upozoriti socijalnu službu ili sud u slučaju ozbiljnih problema. Oni su i dalje obvezni pridonositi uzdržavanju i odgoju i obrazovanju djeteta, te je stoga moguće da će morati plaćati uzdržavanje djeteta. Sud može donijeti odluku o tome hoće li se roditeljska odgovornost izvršavati zajednički ili će pripadati isključivo jednom roditelju.

3 Ako roditelji nisu sposobni ili ne žele snositi roditeljsku odgovornost nad svojom djecom, može li se umjesto njih odrediti neka druga osoba?

Ako roditelji privremeno nisu u mogućnosti skrbiti za dijete, dijete mogu povjeriti trećoj strani. Isto tako mogu sudu podnijeti zahtjev za prijenos prava izvršavanja roditeljske odgovornosti na tu treću stranu. Takav prijenos smatrat će se dobrovoljnim.

Ako roditelji ugrožavaju svoje dijete, obiteljski sud kojem se obrate oba roditelja ili jedan od roditelja, osoba kojoj je dijete povjereno, skrbnik maloljetnika ili sâm maloljetnik, ili javni tužitelj može naložiti smještaj djeteta i povjeriti ga na skrb trećoj strani ili službi za zaštitu djece (*Aide Sociale à l'Enfance*) u nadležnosti predsjednika regionalnog vijeća (*Conseil départemental*).

Opće je pravilo da ako su roditelji očigledno nezainteresirani ili nesposobni za izvršavanje svoje roditeljske odgovornosti u potpunosti ili djelomično, pojedinac, ustanova ili služba za zaštitu djece kojoj je dijete povjereno ili član obitelji može pokrenuti postupak pred sudom kako bi se na njega u potpunosti ili dijelom prenijelo pravo izvršavanja roditeljske odgovornosti. To se ponekad naziva prisilni prijenos prava izvršavanja roditeljske odgovornosti.

Roditeljima kojima je izrečena zaštitna mjera (npr. skrbništvo ili odgajateljstvo) nije nužno oduzeto pravo izvršavanja roditeljske odgovornosti. U određenim je okolnostima, ako su ispunjeni odgovarajući uvjeti, pravo izvršavanja roditeljske odgovornosti ili skrbništva ipak moguće prenijeti ako je to u skladu s dobrobiti djeteta.

Ako roditelji umru ili im se oduzme pravo izvršavanja roditeljske odgovornosti (posebno ako je roditelj odsutan ili nije u mogućnosti izraziti svoje želje), dijete se stavlja pod skrbništvo. Imenuje se obiteljsko vijeće u sastavu od najmanje četiriju osoba koje su odabrane uzimajući u obzir najbolji interes djeteta, a među članovima tog vijeća odabire se skrbnik i pomoćni skrbnik. Obavljanje poslova skrbništva nadzire sudac obiteljskog suda, koji djeluje kao sudac za skrbnike maloljetnika.

Roditeljska odgovornost funkcija je javnog poretka. Riječ je o neotuđivu pravu. Roditelji je se ne mogu odreći.

Kad je riječ o izvršavanju roditeljske odgovornosti, oni mogu izraziti određene zahtjeve ili odlučiti da će isključivo jedan od roditelja izvršavati roditeljsku odgovornost, no to mora biti u skladu s interesima djeteta.

Osim ako nije drukčije dogovoreno, o izvršavanju roditeljske odgovornosti odluku donosi sud. Prijenos prava izvršavanja roditeljske odgovornosti na treću stranu uvijek podliježe nadzoru suda.

4 Ako se roditelji razvedu ili prekinu odnos, kako se rješava pitanje roditeljske odgovornosti u budućnosti?

Prekidanje odnosa između roditelja ne utječe na pravila o prijenosu prava izvršavanja roditeljske odgovornosti. Oba roditelja moraju nastaviti skrbiti o djetetu i zajednički donositi odluke u interesu djeteta.

Ako roditelji ne mogu postići dogovor, sudac obiteljskog suda odlučit će o uređenju izvršavanja roditeljske odgovornosti u brakorazvodnom postupku ili postupku koji se odnosi na izvršavanje roditeljske odgovornosti, uzimajući u obzir sljedeće:

1. način na koji su roditelji uobičajeno postupali i moguće druge dogovore koje su prije postigli
2. mišljenja maloljetnog djeteta iznesena pred sudom
3. sposobnost svakog od roditelja da obavlja svoje dužnosti i poštuje prava drugog roditelja
4. ishod vještačenja, posebno uzimajući u obzir dob djeteta
5. informacije dobivene u okviru istraga ili protuistraga koje provode socijalne službe
6. tjelesni ili psihološki pritisak ili nasilje jednog roditelja nad drugim.

5 Ako roditelji postignu dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koje se formalnosti moraju poštovati kako bi taj sporazum postao pravno obvezujući?

Roditelji mogu postići dogovor o svim mjerama koje se provode u skladu s interesima djeteta i samostalno ili uz pomoć miritelja i/ili svojih odvjetnika sastaviti roditeljski sporazum.

Potom od suca obiteljskog suda mogu zatražiti da odobri sporazum kojim se uređuje izvršavanje roditeljske odgovornosti te utvrđuje doprinos uzdržavanju i odgoju i obrazovanju djeteta, pri čemu sporazum postaje izvršiv.

Sudac ne može mijenjati sporazum, a odobrit će ga samo ako smatra da se sporazumom primjereno štite interesi djeteta ili ako su roditelji dobrovoljno dali svoj pristanak. Sudac može donijeti odluku bez održavanja rasprave.

Kad je riječ o sporazumnom razvodu, dva roditelja i njihovi odvjetnici mogu izvršavanje roditeljske odgovornosti urediti i u okviru sporazuma o razvodu braka. Sporazum potpisuju oba bračna druga i njihovi odvjetnici nakon razdoblja razmišljanja u trajanju od najmanje 15 dana, a izvornik sporazuma podnosi se javnom bilježniku, pri čemu sporazum postaje izvršiv.

Stoga, osim u slučaju sporazumnog razvoda kojim se uz pomoć odvjetnika sastavlja akt čiji se izvornik podnosi javnom bilježniku, da bi sporazum koji roditelji sklapaju o uređenju izvršavanja roditeljske odgovornosti postao izvršiv, potrebna je intervencija suca.

6 Ako roditelji ne mogu postići dogovor po pitanju roditeljske odgovornosti, koja je alternativa rješavanju spora a da se izbjegne izlazak pred sud?

Ako roditelji ne mogu postići dogovor, a ne žele se obratiti sudu, mogu na vlastitu inicijativu sudjelovati u postupku obiteljskog mirenja.

Cilj je obiteljskog mirenja ponovno uspostaviti komunikaciju između dvaju roditelja u svrhu postizanja dogovora, uzimajući u obzir potrebe svakog od roditelja i, posebno, potrebe djeteta. Njime se pruža prilika za raspravu s ciljem rješavanja spora, pri čemu se promiče uzajamno razumijevanje i povjerenje te pronalazak praktičnih rješenja za uređenje obiteljskih odnosa i financijska pitanja. Ako ne postignu dogovor, roditelji se mogu obratiti sudu, a u slučaju da se postigne dogovor, može ga potvrditi sudac ili se može obuhvatiti sporazumom o sporazumnom razvodu braka.

7 Ako roditelji izađu pred sud, o kojim pitanjima u vezi s djetetom može odlučivati sudac?

Za odlučivanje o izvršavanju roditeljske odgovornosti nadležni su suci obiteljskog suda.

Mogu dodijeliti pravo izvršavanja roditeljske odgovornosti isključivo jednom od roditelja ili odlučiti da oba roditelja zajednički izvršavaju roditeljsku odgovornost.

Ako roditelji ne mogu postići dogovor, sudac može odobriti da jedan od roditelja donese *ad hoc* odluku, koju bi u načelu trebala donijeti oba roditelja, na primjer odluku o djetetovu preseljenju, prelasku u drugu školu ili

kirurškom zahvatu.

Suci obiteljskog suda isto tako mogu maloljetnom djetetu zabraniti napuštanje države ako nije pribavljena suglasnost obaju roditelja, posebno ako postoji rizik da će jedan od roditelja otići s djetetom u inozemstvo bez namjere da se vrati, čime se krše prava drugog roditelja.

O zasnivanju uobičajenog boravišta djeteta, na adresi stanovanja jednog od roditelja ili obaju roditelja ako žive odvojeno, obično odlučuje sudac. Ako se odredi da će uobičajeno boravište djeteta biti na adresi stanovanja jednog od roditelja, sudac isto tako utvrđuje pravo drugog roditelja na kontakt s djetetom i smještaj ili na kontakt s djetetom samo tijekom dana.

Ako je dijete ugroženo, sudac može odlučiti da će se roditelj koji ostvaruje pravo na kontakt i dijete sastajati na unaprijed dogovorenom mjestu, tj. neutralnom sastajalištu pod nadzorom stručne osobe. Obično je riječ o posebno uređenim uvjetima i prisustvu socijalnih radnika i psihologa.

Suci obiteljskog suda nadležni su i za utvrđivanje iznosa doprinosa uzdržavanju i odgoju i obrazovanju djeteta koji plaća stranka koja nije zadužena za svakodnevnu skrb o djetetu. Obično je riječ o mjesečnoj naknadi za uzdržavanje koju jedan roditelj plaća drugom roditelju.

8 Ako sud odluči da jedan roditelj treba imati isključivu skrb nad djetetom, znači li to da on ili ona može odlučivati o svim pitanjima u vezi s djetetom a da se prethodno ne savjetuje s drugim roditeljem?

Ako sudac odredi da će uobičajeno boravište djeteta biti kod jednog od roditelja, osim ako nije drukčije odlučeno, drugi roditelj nastavlja izvršavati roditeljsku odgovornost zajedno s roditeljem koji ima skrbništvo, čak i ako dijete ne posjećuje drugog roditelja na njegovoj adresi stanovanja. Oba roditelja moraju i dalje zajednički donositi sve važne odluke. Ako ne mogu postići dogovor, moraju se obratiti sudu. Sudac može pravo na izvršavanje roditeljske odgovornosti dodijeliti samo jednom od roditelja ako je to u interesu djeteta. Takva odluka može se donijeti ako je jedan od roditelja nesposoban za izvršavanje te odgovornosti, nezainteresiran, nedostupan ili nepopustljiv u slučajevima u kojima je u interesu djeteta da se odluka donese bez odgode.

Roditelj kojemu je oduzeto pravo na izvršavanje roditeljske odgovornosti zadržava pravo nadziranja odgoja djeteta te ga je potrebno obavijestiti o važnim odlukama koje utječu na dijete.

9 Ako sud odluči da roditelji trebaju imati zajedničku skrb nad djetetom, što to znači u praksi?

Pojam „skrbništva nad djetetom“ (*garde de l'enfant*) ukinut je u francuskom obiteljskom pravu 1987.

Pojam „zajedničkog skrbništva“ (*garde conjointe*) u francuskom pravu može se tumačiti u širem smislu, kao zajedničko izvršavanje roditeljske odgovornosti, ili u užem smislu, kao zasnivanje boravišta djeteta koje se izmjenjuje između adresa stanovanja svakog od roditelja (to se ponekad naziva naizmjenično skrbništvo, iako se takav pojam smatra pravno netočnim – pojam koji bi se trebao upotrebljavati jest „naizmjenično boravište“).

Roditelji u načelu zajednički izvršavaju roditeljsku odgovornost bez potrebe za donošenjem sudskih odluka. U francuskom je pravu utvrđeno načelo zajedničkog roditeljstva. To znači da svaki od roditelja sudjeluje u životu svojeg djeteta u jednakoj mjeri te mu pruža potrebnu svakodnevnu skrb.

Zajedničko izvršavanje roditeljske odgovornosti podrazumijeva da roditelji zajednički donose sve važne odluke koje utječu na dijete.

Dijete može boraviti s roditeljima i naizmjenično, po jedan tjedan kod svakog roditelja. To podrazumijeva da roditelji žive blizu jedan drugomu i da održavaju dobru komunikaciju. Naizmjenično boravište ne podrazumijeva nužno podjednako provođenje vremena s djetetom.

Roditelji često zajednički izvršavaju roditeljsku odgovornost, ali je uobičajeno boravište djeteta zasnovano kod jednog od roditelja, dok drugi roditelj ostvaruje pravo na kontakt s djetetom i smještaj.

10 Kojem se sudu ili tijelu trebam obratiti ako želim podnijeti zahtjev za roditeljsku odgovornost? Koje se formalnosti moraju poštovati? Koje dokumente trebam priložiti zahtjevu?

Suci obiteljskog suda nadležni su za odlučivanje u predmetima povezanim s roditeljskom odgovornošću, koji se sudu mogu uputiti na temelju zahtjeva koji oba roditelja ili jedan od roditelja podnose sudskom tajniku, ili na temelju poziva sudskog izvršitelja.

Riječ je o usmenom postupku i nije obvezno da stranke zastupa odvjetnik, ali one imaju mogućnost da im pomaže ili da ih zastupa odvjetnik.

Zahtjev mora sadržavati prezime, ime i adresu stranaka ili, ako je primjenjivo, zadnju poznatu adresu tuženika. U njemu se navodi predmet zahtjeva i ukratko opisuje razlog podnošenja zahtjeva. U zahtjevu se mora navesti datum te ga mora potpisati podnositelj zahtjeva ili njegov odvjetnik.

Roditelj koji predmet upućuje sudu mora podnijeti sljedeće:

- cjelovitu presliku rodnog lista svakog djeteta na koje se zahtjev odnosi
- prethodnu sudsku odluku, ako postoji
- presliku osobne isprave roditelja
- potvrdu o adresi stanovanja (npr. račun za stanarinu, račun za električnu struju)

i, ovisno o vrsti zahtjeva, presliku svojeg zadnjeg poreznog rješenja, zadnje prijave poreza, zadnje tri platne liste, potvrdu o primljenoj naknadi iz socijalnog osiguranja itd.

Pitanje izvršavanja roditeljske odgovornosti može se urediti i u okviru brakorazvodnog postupka. Kad je riječ o sporazumnom razvodu, roditelji moraju postići dogovor u pogledu svih pitanja. Svakog od njih mora zastupati odvjetnik. Nakon razdoblja razmišljanja izvornik sporazuma o razvodu podnosi se javnom bilježniku, pri čemu sporazum postaje izvršiv. Ako dijete zatraži da ga se sasluša, o razvodu će odlučivati sud, a dijete će saslušati sudac ili osoba koju imenuje sudac.

Druge vrste razvoda odobrava sud. Odvjetničko je zastupanje nužno.

Maloljetnike je potrebno saslušati u svim predmetima ako imaju sposobnost rasuđivanja.

11 Koji se postupak primjenjuje u takvim slučajevima? Postoji li hitni postupak?

Ako se postupak pred sudom pokreće na temelju podnesenog zahtjeva (*requête*), sudski tajnik u roku od 15 dana od primitka zahtjeva poziva tuženika na raspravu preporučenom poštom s potvrdom o primitku.

Međutim, ako se u zahtjevu navodi da je adresa stanovanja tuženika njegova zadnja poznata adresa, sudski tajnik pozvat će tužitelja na osobnu dostavu.

Sudski tajnik na bilo koji način obavještava tužitelja o mjestu, datumu i vremenu održavanja rasprave.

Sudac obiteljskog suda o pitanjima roditeljske odgovornosti može odlučivati i u okviru brakorazvodnog postupka (vidjeti „Razvod braka”).

U hitnim slučajevima suci obiteljskog suda djeluju u svojstvu sudaca u postupku privremene pravne zaštite (*juge des référés*). Postupak privremene pravne zaštite pred sudom se može pokrenuti sudskim pozivom (*assignation*). Sudac ispituje predmet uz sudjelovanje obiju stranaka na raspravi i donosi odluku u obliku naloga koja ne čini pravomoćnu odluku o meritumu. Postupkom privremene pravne zaštite sucima se omogućuje da odrede privremene mjere dok još nije donesena odluka o meritumu. Stoga se podnošenjem zahtjeva za pokretanje

postupka privremene pravne zaštite strankama omogućuje da zaštite svoju prava.

U okviru postupka privremene pravne zaštite sudac obiteljskog suda može naložiti bilo koju mjeru na koju se ne podnese ozbiljan prigovor ili koja je opravdana postojanjem spora. Budući da je isključivo riječ o privremenim mjerama, taj se postupak rijetko primjenjuje.

U postupcima čija je žurnost opravdana suci obiteljskog suda kojima je podnesen zahtjev mogu dopustiti izdavanje poziva na raspravu koja će se održati u kratkom roku. U tom slučaju sudac donosi odluku o meritumu, ali je vremenski okvir kraći. Taj je način postupanja vrlo čest.

Predmeti se sucima obiteljskog suda mogu uputiti i u okviru ubrzanog postupka o meritumu (*procédure accélérée au fond*) i to u određenim okolnostima utvrđenima zakonom (u obiteljskopравnim stvarima to se odnosi na nezakonito odvođenje djeteta). Postupak se pokreće sudskim pozivom, a sudac odmah donosi odluku o meritumu. U takvim slučajevima nije potrebno podnijeti dokaze o postojanju žurnosti. Sama priroda postupka nalaže da se datum mora utvrditi bez odgode.

U predmetima povezanim s nasiljem u obitelji sucu obiteljskog suda moguće se obratiti i kako bi hitno izdao nalog za zaštitu u skladu s člankom 515-9 i dalje Građanskog zakonika (*Code civil*). Sudac u tom slučaju mora donijeti odluku u roku od šest dana od utvrđivanja datuma na koji će se održati rasprava (Zakon od 28. prosinca 2019.). Tom se mjerom pruža zaštita bračnim drugovima ili bivšim bračnim drugovima koji su žrtve tjelesnog ili duševnog zlostavljanja na način da se zabranjuje uspostavljanje bilo kakvog kontakta između zlostavljača i žrtve, a prema potrebi i između nasilnog bračnog druga ili bivšeg bračnog druga i djece. U nalogu za zaštitu sudac utvrđuje i mjere o izvršavanju roditeljske odgovornosti nad djetetom. Konkretno, sudac može odlučiti da će zlostavljani roditelj biti isključivo odgovoran za izvršavanje roditeljske odgovornosti, može nasilnom roditelju oduzeti pravo na kontakt s djetetom i smještaj ili odobriti pravo na ograničeni kontakt s djetetom koji će se ostvariti na unaprijed dogovorenom mjestu.

12 Mogu li dobiti pravnu pomoć za pokrivanje troškova postupka?

Sudske troškove (odvjetničke naknade, naknade za sudske izvršitelje, istrage koje provode socijalne službe itd.) u određenim slučajevima snosi francuska država. Osobi se pravna pomoć dodjeljuje na temelju njezine imovine. Pomoć može obuhvaćati cjelokupni iznos sudskih troškova ili njegov dio, ovisno o prihodima podnositelja zahtjeva i broju uzdržavanih osoba. Zahtjev se podnosi uredu za pravnu pomoć na sudu koji odlučuje u predmetu.

13 Je li moguće uložiti žalbu protiv odluke o roditeljskoj odgovornosti?

Na odluku suca obiteljskog suda moguće je podnijeti žalbu u roku od mjesec dana, uz iznimku odluka koje se navode u članku 481-1 Zakona o parničnom postupku (*Code de procédure civile*) (ubrzan postupak o meritumu koji se odnosi na nezakonito odvođenje djeteta), na koje je moguće podnijeti žalbu u roku od 15 dana.

Na naloge koje izdaje sudac obiteljskog suda moguće je podnijeti žalbu u roku od 15 dana (postupak privremene pravne zaštite, nalog za zaštitu).

Žalba se podnosi u pisanom obliku te je obvezno zastupanje po odvjetniku. O žalbi odlučuje žalbeni sud (*Cour d'appel*).

14 U određenim slučajevima potrebno je obratiti se sudu kako bi se zatražilo izvršenje odluke o roditeljskoj odgovornosti. Kojem se sudu trebam obratiti u takvim slučajevima i koji se postupak primjenjuje?

Odluke o roditeljskoj odgovornosti koje donosi sudac obiteljskog suda automatski su izvršive.

U slučaju nepostupanja u skladu s odlukom o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sudac obiteljskog suda, na primjer ako jedan od roditelja ostvaruje pravo na kontakt s djetetom i smještaj, a drugi roditelj ga sprječava u ostvarivanju tog prava, moguće je podnijeti pritužbu javnom tužitelju (*procureur de la République*) na sudu koji je

nadležan u mjestu prebivališta djeteta. Sprječavanje roditelja u ostvarivanju prava na kontakt s djetetom i smještaj smatra se kaznenim djelom zadržavanja maloljetnika, zbog kojeg se može izreći kazna zatvora u trajanju od jedne godine i novčana kazna u iznosu od 15 000 EUR.

Sudac obiteljskog suda može uz mjere izreći i periodičnu novčanu kaznu. Sudac može, čak i po službenoj dužnosti, izreći periodičnu novčanu kaznu kako bi osigurao izvršenje svoje odluke. Ako je to potrebno zbog okolnosti, sudac može periodičnu novčanu kaznu dodati odluci koju donese drugi sudac ili dogovoru roditelja koji se bilježi u okviru sporazuma o sporazumnom razvodu braka.

Ako roditelj, ozbiljno ili više puta, namjerno ometa izvršenje odluke, sporazuma o sporazumnom razvodu braka u obliku privatne isprave koju supotpisuju odvjetnici, pri čemu se izvornik podnosi javnom bilježniku, ili odobrenog sporazuma kojim se uređuje izvršavanje roditeljske odgovornosti, sudac obiteljskog suda može naložiti tom roditelju da plati novčanu kaznu u građanskom postupku u iznosu do 10 000 EUR.

Konačno, na zahtjev dotičnog suca obiteljskog suda ili roditelja, javni tužitelj može, u iznimnim slučajevima, zatražiti pomoć policije kako bi se osiguralo izvršenje odluke suca, sporazuma o sporazumnom razvodu braka ili odobrenog sporazuma kojim se uređuje izvršavanje roditeljske odgovornosti, na primjer u pogledu ostvarivanja prava na kontakt s djetetom i smještaj.

Stoga se ovisno o okolnostima zahtjev treba podnijeti javnom tužitelju ili sucu obiteljskog suda koji je donio odluku.

15 Što trebam učiniti kako bi se u ovoj državi članici priznala i izvršila odluka o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici?

Odluke o roditeljskoj odgovornosti koje donese sud u određenoj državi članici priznaju se i izvršive su u Francuskoj bez potrebe za pokretanjem delibacijskog postupka.

Međutim, nisu nužno sve odluke o roditeljskoj odgovornosti odmah izvršive, već samo one povezane s pravom na kontakt s djetetom i predajom djeteta. Potrebno je podnijeti potvrde o sudskim odlukama predviđene Uredbom Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću (Uredba Bruxelles II.a). Kad je riječ o drugim odlukama o roditeljskoj odgovornosti, potrebna je potvrda izvršivosti koja se izdaje na temelju relevantne prethodno navedene potvrde.

Zahtjevi za priznavanje ili utvrđivanje izvršivosti stranog naloga za izvršenje na državnom području Francuske, u skladu s Uredbom Bruxelles II.a, u Francuskoj se podnose predsjedniku redovnog suda (*tribunal judiciaire*) ili njegovu zamjeniku (članak 509-2 Zakona o parničnom postupku). Pri podnošenju zahtjeva sucu nije potrebno pravno zastupanje.

16 Kojem se sudu u ovoj državi članici trebam obratiti kako bih podnio prigovor na priznanje odluke o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici? Koji se postupak u takvim slučajevima primjenjuje?

Na temelju članka 21. stavka 3. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 „svaka zainteresirana stranka može [...] zatražiti donošenje odluke o priznavanju ili nepriznavanju sudske odluke”.

Zahtjev kojim se traži donošenje presude o nepriznavanju odluke o roditeljskoj odgovornosti koju je donio sud u drugoj državi članici EU-a u Francuskoj se podnosi predsjedniku redovnog suda (*tribunal judiciaire*) ili njegovu zamjeniku.

Zahtjevi se prihvaćaju samo zbog sljedećih razloga:

- nepoštovanje javnog poretka države članice u kojoj se traži priznavanje, uzimajući u obzir najbolji interes djeteta
- nenaslušanje djeteta, uz pretpostavku da je saslušanje temeljno načelo postupka u državi članici u kojoj se traži

priznavanje; nepoštovanje prava obrane

- prepreka izvršavanju roditeljske odgovornosti
- neusklađenost s kasnijom presudom donesenom u državi u kojoj se traži priznavanje ili u drugoj državi članici ili trećoj zemlji kada se tom presudom ispunjavaju uvjeti potrebni za priznavanje u državi članici u kojoj se ono traži
- nepostupanje u skladu s postupkom smještaja.

Na odluku predsjednika redovnog suda može se podnijeti žalba.

17 Koje se pravo primjenjuje u postupku o roditeljskoj odgovornosti ako dijete ili stranke ne žive u ovoj državi članici ili su različitih nacionalnosti?

U slučaju postupka s međunarodnim elementom (jedna od stranaka ili dijete ima boravište u inozemstvu, strano državljanstvo) prvo je potrebno utvrditi je li francuski sud nadležan.

Nadležnost francuskih sudova

U skladu s člankom 8. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003., ako dijete ima uobičajeno boravište u Francuskoj, za odlučivanje o zahtjevima povezanim s roditeljskom odgovornošću nadležni su francuski sudovi.

U skladu s člankom 12. stavkom 1. te uredbe, ako su francuski sudovi nadležni za odlučivanje o zahtjevu za razvod, oni su nadležni i za odlučivanje o zahtjevima povezanim s roditeljskom odgovornošću ako bračni drugovi zajednički izvršavaju roditeljsku odgovornost te su izričito prihvatili nadležnost francuskih sudova i to je u najboljem interesu djeteta.

U skladu s člankom 12. stavkom 3. te uredbe, sudovi države članice nadležni su i za roditeljsku odgovornost u postupcima, osim onih iz članka 12. stavka 1., ako postoji bitna veza djeteta i te države članice, posebno zbog činjenice da jedan od nositelja roditeljske odgovornosti ima uobičajeno boravište u toj državi članici ili da je dijete državljanin te države članice, a nadležnost sudova izričito su ili na neki drugi nedvosmislen način prihvatile sve stranke u postupku u trenutku pokretanja postupka pred sudom i to je u najboljem interesu djeteta.

Može se i proširiti nadležnost sudova u prethodnom uobičajenom boravištu djeteta ako se dijete preselilo u drugu državu članicu prije manje od tri mjeseca, a spor se odnosi na izmjenu prava na kontakt s djetetom.

Konačno, u skladu s člankom 13. te uredbe, ako se ne može utvrditi uobičajeno boravište djeteta, a nadležnost se ne može utvrditi na temelju članka 12., nadležni će biti francuski sudovi ako se dijete nalazi na francuskom državnom području i ne može se utvrditi njegovo uobičajeno boravište (djeca izbjeglice ili raseljena djeca).

U određenim okolnostima može se primijeniti i drugi međunarodni sporazum ili francusko međunarodno privatno pravo, što će dovesti do toga da francuski sudovi prihvate nadležnost.

Mjerodavno pravo

U pogledu tog pitanja Francuska primjenjuje članak 15. Haške konvencije od 19. listopada 1996. o nadležnosti, primjenjivom pravu, priznavanju, izvršenju i suradnji u području roditeljske odgovornosti i mjerama za zaštitu djece. Stoga sudovi koji su nadležni za odlučivanje o roditeljskoj odgovornosti primjenjuju vlastito pravo osim ako se predmetnom konvencijom utvrđuje drukčije.

U skladu s tim, ako su francuski sudovi nadležni u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, primjenjivat će francusko pravo (*lex fori*).

Kao iznimka od toga, pravo koje je usko povezano s predmetnom situacijom primjenjivat će se ako je to potrebno kako bi se osigurala zaštita maloljetnika.

Ova je internetska stranica dio portala [Vaša Europa](#).

Važno nam je vaše [mišljenje](#) o korisnosti pruženih informacija.

■ Posljednji put ažurirano: 10/08/2021

Verziju ove stranice na nacionalnom jeziku održava odgovarajuća kontaktna točka EJP-a. Prijevode je napravila služba Europske komisije. Moguće promjene u originalu koje su unijela nadležna nacionalna tijela možda još nisu vidljive u drugim jezičnim verzijama. Europska pravosudna mreža i Europska komisija ne preuzimaju nikakvu odgovornost u pogledu informacija ili podataka sadržanih ili navedenih u ovom dokumentu. Pogledajte pravnu obavijest kako biste vidjeli propise o autorskim pravima države članice odgovorne za ovu stranicu.